

СПЕЦИФІКА ГРОМАДЯНСЬКОГО ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

А.В. Кожевникова

Україна, м. Мелітополь, Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Становлення української державності, побудова громадянського суспільства України сьогодні передбачає орієнтацію на особистість, її духовну культуру й визначає основні напрями виховної роботи з молоддю та модернізації навчально-виховного процесу. Саме тому, сучасний студент повинен бути ідеалом виховання, який є різнобічно та гармонійно розвиненим, національно свідомим, високоосвіченим, життєво-компетентним громадянином, здатним до саморозвитку та самовдосконалення, а формуванню такої особистості сприяє процес виховання.

Визначити місце та мету громадського та патріотичного виховання у вищій освіті прагнули: В. Белінський, І. Бех, В. Большаков, З. Бондаренко, Г. Ващенко, В. Демчук, П. Ігнатенко, П. Каптерев, Г. Костюк, В. Кремень, А. Макаренко, С. Максименко, Ю. Руденко, Н. Сидорчук, В. Сухомлинський, К. Ушинський, М. Фіцулата інші [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7].

Спочатку визначимо поняття “громадське виховання”. Громадське виховання – педагогічний процес становлення свідомого, відповідального і компетентного громадянина патріота, спрямований на саморозвиток і розбудову демократичного громадянського суспільства [3, с. 149].

Доцільно підкреслити, що В. Сухомлинський вперше у своїх працях висвітлив гуманістичні засади громадського виховання й першочерговою умовою формування громадянина є організація емоційно-насиченої діяльності трудового життя колективу, яка ефективно впливає на становлення громадської позиції кожного індивіда. Так як процес громадського виховання базується на національних цінностях саме тому громадське виховання є невіддільним від патріотичного.

Патріотизм – суспільний моральний принцип діяльного ставлення до свого народу, що віддзеркалює національну гордість і любов до вітчизни, громадянську відповідальність за її долю, а також емоційне підпорядкування особистістю свого життя спільним національним інтересам [3, с. 633].

Отже, патріотичне виховання не протиставляється, а органічно доповнюється національним та інтернаціональним вихованням. У процесі патріотичного виховання культивуються кращі риси української ментальності – любов до України, працелюбність, індивідуальна свобода, зв'язок із природою, щирість і доброта, гостинність, повага до рідних та ін. Істинний патріот – це завжди людина національнозріла.

Однією із складових патріотичного виховання у педагогічному процесі університету є Концепція національно-патріотичного виховання, яка сприяє вихованню громадянина, спрямованню на розвиток патріотизму, національної свідомості, правосвідомості, інформаційної культури, культури міжетнічних стосунків, гуманістичної моральності, ціннісного ставлення до навколишньої дійсності та самого себе [5].

Саме тому для сучасного студента патріотизм повинен бути одним із перших обов'язків і одним із найпочесніших почуттів – це є те, що чим патріот віддячує державі за все, що вона робить для нього, а держава для сучасної людини є сукупністю громадських інституцій, від яких особистість отримує безпеку та умови досягнення благополуччя.

Доцільно підкреслити, що найважливішим компонентом патріотичного виховання має бути ставлення до праці, відчуття творчої радості й сили праці, необхідності її пошанування як джерела здоров'я й свободи. Отже, студент повинен сприймати і також ми з Вами повинні розуміти, що національна територія України є нашим творчим завданням, сферою життєдіяльності, поле прикладання професійних інтересів й спільним домом – це наша країна Україна.

Виходячи із вищезазначеного, саме громадське та патріотичне виховання сприяє гармонійно розвиненому, національно свідомому, високоосвіченому, життєво-компетентному громадянину, здатного до саморозвитку та самовдосконаленню сучасного студента.

Література:

1. Абрамчук О., Фіцула М.М. Патріотичне виховання студентів вищих технічних навчальних закладів: Монографія / О.В. Абрамчук, М.М. Фіцула. — Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008. — 137 с.
2. Бех. І. Д. Виховання особистості: [підручник] / І. Д. Бех. — К. : Либідь, 2008. — 848 с.
3. Енциклопедія освіти / [Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень]. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.

4. Карпенчук С.Г. До вершини досконалості: Науково-методичний посібник з проблем самовиховання / С.Г. Карпенчук. — Рівне: Волинські обереги, 2009. — 260 с.
5. Концепція національно-патріотичного виховання молоді [Електронний ресурс] // <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/v%D1%96jskovo-patr%D1%96otichna-robota/normativno-pravova-baza-vijskovo-patriotichnogo-vihovannya/konczepczya-naczionalno-patriotichnogo-vihovannya-molodi.html>
6. Шестопалюк О.В. Теоретичні і практичні засади розвитку громадянської компетентності майбутніх вчителів автореф. дис. на здобуття наук. ступен. доктор. пед. наук: спец. 13.00.04 “Теорія та методика професійної освіти” / О. В. Шестопалюк. — Київ, 2010. — 48 с.
7. Сидорчук Н. Г. Сучасні тенденції проблеми цінностей громадянського виховання / Сидорчук Н. Г. // Теорія і практика формування громадянських цінностей старшокласників : зб. наук.-метод. праць ; за ред. Л. В. Корінної. — Житомир : Вид-во ЖДЦНТЕІ, 2004. — С. 47-49.